Telegrame din străinătate

Tratativele pentru rezolvarea problemei germanilor sudeți

Guvernul cehoslovac a alcătuit un nou plan

Serviciul telegrafic special al ziarului „Universul"

Praga, 5 (Radio-Central). D. Beneș, președintele republicii, a primit azi dimineață pentru a patra oară în ultimele cinci zile, în audiență pe lordul Runciman.

Se crede că lordul Runciman a informat pe d. Beneș asupra evenimentelor dela Berchtesgaden.

D. Ashton Gwatkin, principalul colaborator al lordului Runciman, a fost primit azi dimineață de d. Hodza, președintele consiliului, pe care l-a informat asupra întrevederii de ieri cu d. Henlein.

Tot azi dimineață misiunea lordului Runciman a publicat un comunicat, arătând că lordul și lady Runciman s'au înapoiat Sâmbătă noaptea la Praga, iar că d. Gwatkin a avut Duminecă la Asch cu d. Henlein, o întrevedere la care a asistat și prințul de Hohenlohe. Intrevederea a fost în legătură cu vizita d-lui Henlein la cancelarul Hitler.

Un comunicat al germanilor sudeți

La Praga nu s'a ținut azi nicio consfătuire între guvernul cehoslovac și delegații partidului germanilor sudeți. Delegații sudeți s'au dus azi la Cheb, unde au avut o consfătuire cu d. Henlein, președintele partidului. Partidul germanilor sudeți a dat un comunicat asupra acestei consfătuiri, arătând că delegații partidului au făcut un raport amănunțit d-lui Henlein, asupra situației, iar acesta la rândul său a informat pe delegați asupra evenimentelor din ultima săptămână și rezultatul întrevederii cu cancelarul Hitler.

In comunicat, se spune mai departe următoarele:

„S'au examinat o serie de incidente și evenimente concrete cari dovedesc că activitatea autorităților cehoslovace nu contribue cu nimic la destinderea în situația din regiunea germanilor sudeți. Toate știrile arată că situația nu mai poate fi menținută și că problema germanilor sudeți nu poate fi rezolvată printr'o realizare urgentă a celor opt puncte dela Karlovy Vary".

Acest comunicat dovedește că partidul germanilor sudeți se menține mai departe la atitudinea sa instransigentă, astfel că nu se poate produce o destindere în situație.

Consfătuire ministerială la Praga

In acelaș timp, s'a ținut la Praga, sub președinția d-lui Beneș, o consfătuire a miniștrilor politici, discutându-se situația creiată prin comunicatul de mai sus al partidului germanilor sudeți.

La Praga a produs o deosebită impresie concentrarea rezerviștilor din Franța, fapt care caracterizează gravitatea situației internaționale. La Praga, se subliniază că nici cu ocazia ocupării zonei renane, nici cu ocazia Anschlussului, Franța nu a luat astfel de măsuri. Se crede că guvernul cehoslovac a fost informat de mai înainte de măsurile militare preconizate de guvernul francez.

De altfel, situația nu s'a ameliorat nici prin declarațiile deputatului henleinist Wolner, care a spus ieri la Asch că punctele dela Karlovy Vary nu reprezintă decât începuturile pretențiilor germanilor sudeți și că cehii, cari au venit în regiunea germanilor sudeți după anul 1918, trebue să părăsească aceste ținuturi.

Cererea aceasta ca cehii să părăsească regiunile germanilor sudeți nu este luată în serios de cercurile competente din Praga. Libertatea de schimbarea domiciliului este un principiu fundamental al constituției cehoslovace.

Presa cehoslovacă continuă să invite populația să-și păstreze calmul și răbdarea.

„Lidove Noviny" spune că problema germanilor sudeți nu mai este o problemă cu caracter intern. Populația trebue să înțeleagă că statele cari au fost probabil atrase în conflictul germano-cehoslovac, vor face acum tot posibilul ca problema germanilor sudeți să fie rezolvată pe cale pașnică.

LORDUL RUNCIMAN S'A INSTALAT LA LEGAȚIA BRITANICĂ

Praga, 5 (Rador). — *Lordul Runciman a părăsit, astăzi, hotelul Alkdon, instalându-se în palatul legației Marei Britanii.*

Legația engleză este situată într'un cartier mai liniștit decât centrul orașului, unde se află hotelul Alkron.

Un plan definitiv al guvernului cehoslovac

Praga, 5 (Radio-Central). — In consiliul de cabinet, ținut astăzi, sub președinția d-lui Beneș, s'a hotărît ca guvernul cehoslovac să prezinte germanilor sudeți un plan nou și definitiv pentru rezolvarea problemei care se discută de atâta timp. S'a dat un comunicat în acest sens.

Propunerile pe cari le va conține noul plan al guvernului cehoslovac n'au fost încă aduse la cunoștință. Se spune totuși în cercurile politice dela Praga că guvernul cehoslovac este animat de intenția găsirii unei soluțiuni definitive. Aceeaș tendință a fost exprimată și în întrevederile neoficiale pe cari președintele Beneș le-a avut cu reprezentanții partidului germanilor sudeți. O dovadă că nouile propuneri ale guvernului cehoslovac pot fi considerate ca definitive, este că acesta a stabilit acum o limită peste care nu se va putea trece în nici un caz.

❖

Praga, 5 (Rador). — Corespondenul agenției „Reuter" transmite:

Din sursă demnă de toată încrederea se anunță că noile propuneri ale guvernului cehoslovac satisfac aproape în întregime revendicările sudete.

Germania cere plebiscit

Londra, 5 (Radio-Central).- **„Daily Express" anunță din Berlin că fruntașii politici germani se arată foarte optimiști în ceeace privește rezolvarea pașnică a conflictului dintre Germania și Cehoslovacia.**

Ei cred că în cazul când tratativele dela Praga vor ajunge la un punct mort, lordul Runciman va rupe rezistența cehilor. In caz contrariu, cancelarul Hitler va propune facerea unui plebiscit, germanii sudeți urmând să se pronunțe dacă vor ca regiunile lor să obțină o autonomie federală, sub control internațional. In cazul când cehii ar refuza această propunere a cancelarului Hitler, Germania va ține acest plebiscit sub scutul ei.

D. Henlein n'a prezentat un nou plan cehoslovac la Berchtesgaden

Praga, 5 (Rador). — **O notă publicată astăseară de partidul germanilor sudeți precizează între altele:**

„Toate svonurile, pretinzând că d. Henlein s'ar fi dus la Berchtesgaden pentru a prezenta un nou plan al guvernului cehoslovac în chestiunea sudeților, sunt false".

In adevăr, se confirmă că reprezentanții partidului d-lui Henlein au primit propunerile guvernului din Praga în cursul întrevederii dela 2 Septembrie cu d. Beneș, în vreme ce d. Henlein se afla la Berchtesgaden. Partidul germanilor sudeți a remis președintelui Beneș răspunsul său în scris, înainte de înapoierea d-lui Henlein.

Germania n'a făcut nici o aluzie la un ultimatum

Londra, 5 (Radio-Central).- **Lordul Halifax va sta în cursul zilelor ce urmează, în permanență la ministerul de externe englez.**

Cercurile guvernamentale precizează că situația este încă foarte delicată, dar cu toate acestea nu s'a făcut până acum din partea Germaniei nici o aluzie de a trimite un ultimatum Cehoslovaciei.

Pretențiile minimale ale Germaniei

Londra, 5 (Radio-Central). — **Ziarul „Daily Telegraph" precizează că punctul de gravitate al răspunsului pe care l-a adus d. Henlein dela Berchtesgaden este hotărîrea cancelarului Hitler ca problema cehoslovacă să fie rezolvată avându-se în vedere ca pretenții minimale cele opt puncte dela Karlsbad.**

D. Hitler insistă ca guvernul cehoslovac să aprobe această cerere în cursul săptămânii, înainte ca d-sa să țină discursul de închidere a congresului dela Nürenberg.

Rusia va ajuta Cehoslovacia

Londra, 5 (Radio-Central).- **Expunând atitudinea Rusiei față de problema cehoslovacă, „Daily Telegraph" spune că Uniunea sovietică își va ține cuvântul și va da în ori ce caz ajutor Cehoslovaciei, dacă aceasta va fi atacată de Germania și dacă Franța îi va sări în ajutor.**

Acest punct de vedere a fost făcut cunoscut personal de d. Litvinov, reprezentanților statelor interesate în rezolvarea problemei cehoslovace.

D. Litvinov va lua la Geneva ofensiva în favoarea Cehoslovaciei, în baza art. 13 din pactul Ligii Națiunilor.

Ministrul de externe al Rusiei va începe la Geneva, în cadrul Societății Națiunilor, o acțiune energică contra pericolului pe care îl prezintă politica de expansiune a Germaniei în Europa Centrală și Orientală.

Un nou incident în regiunea sudeților

Praga, 5 (Radio-Central).— *In regiunea sudeților s'a produs în cursul nopții un nou incident.*

Cinci tineri germani sudeți au atacat la Schoenfeld, lângă Loke, pe poștașul ceh Ionas, rănindu-l mortal, cu lovituri de cuțit. Un social democrat german, care însoțea pe Ionas, a fost și el rănit.

❖

Legația engleză din Praga informează guvernul britanic

Londra, 5 (Radio-Cenral). — **Legația engleză din Praga a trimis ministerului de externe din Londra un raport asupra situației din Cehoslovacia, precum și asupra întrevederii de ieri dintre d-nii Ashton Gwatkin și Henlein.**

Intrucât acest raport este strict confidențial, ministerul de externe britanic a refuzat să comunice dacă raportul arată că d. Henlein a venit cu noui propuneri dela Berchtesgaden sau dacă d. Henlein a așteptat noui propuneri ale guvernului cehoslovac pentru continuarea tratativelor. Deasemenea ministerul de externe englez a refuzat să spună dacă raportul legației britanice din Praga este optimist sau pesimist. Ministrul de externe britanic a lăsat numai să se înțeleagă că tratativele de până acum nu au ajuns într'o fază în care să se fi găsit o bază a viitoarelor tratative.

Se crede că d-nii Hitler și Henlein au căzut de acord să adopte o atitudine de espectativă și să nu se ia niciun fel de decizii înaintea congresului dela Nürenberg.

Ziarul „Star" crede a ști că raportul legației britanice din Praga arată că nu poate fi vorba de un ultimatum din partea Germaniei către Cehoslovacia, Cancelarul Hitler ar fi dispus să continue tratativele.

❖

Lordul Halifax, ministrul de externe britanic a fost azi toată ziua în legătură telefonică cu d. Chamberlain, care se află ca oaspete al suveranilor englezi la castelul Balmoral.

Raportul legației engleze din Praga reprezintă în acelaș timp și punctul de vedere al lordului Runciman asupra situației din Cehoslovacia. Se pare că lordul Runciman se sprijină în misiunea sa din ce în ce mai mult pe autoritatea Angliei și pe sprijinul Londrei.

In Anglia se critică în mod viu faptul că presa și posturile de radio germane nu au încetat campania împotriva Cehoslovaciei.

Se crede că Londra va face în curând un demers la Berlin, atrăgând atențiunea asupra acestui fapt.

INTREVEDERE INTRE LORDUL HALIFAX ȘI D. CORBIN

D. Corbin, ambasadorul Franței, a informat azi pe lordul Halifax asupra măsurilor militare luate de guvernul francez, cari au fost complect aprobate de cel englez. La Londra se subliniază că propaganda și manevrele germane în apropierea frontierei franceze îndreptățesc Franța și alte state să ia măsuri spre a face față oricărei eventualități.

Nu se știe dacă lordul Halifax va fi Vineri la Geneva

Londra, 5 (Radio-Central).— *Din cercurile apropiate ministerului de externe britanic, se anunță că nu e sigur dacă lordul Halifax va fi Vineri la Geneva, urmând să fie înlocuit prin subsecretarul de stat Butler.*

Faptul acesta dovedește seriozitatea situației provocată de pretențiile d-lui Hitler.

D. Hull examinează situația

Washington, 5 (Rador).— **D. Hull, ministrul afacerilor străine, va rămâne în capitală în cursul zilei de azi, pentru a urmări de aproape desfășurarea situației din Europa centrală.**

Cercurile din jurul d-lui Hull declară că d-sa va merge în cursul dimineții la ministerul afacerilor străine pentru a studia telegramele primite din partea reprezentanților diplomatici ai Statelor-Unite din diferitele capitale europene.

D. Pierre Cot acuză Germania

Praga 5 (Rador). — *Corespondentul agenției „Havas" transmite:*

Din Tatranske Lomnice, se anunță că într'un discurs rostit la o reuniune internațională consacrată problemelor Europei centrale, d. Pierre Cot, fost ministru al aviației în Franța, a atacat cu violență Germania.

D. Cot a acuzat Reichul de a se gândi la o agresiune fulgerătoare și groaznică împotriva Cehoslovaciei.

Fostul ministru francez crede că această agresiune nu s'ar putea produce decât în toamna aceasta sau în toamna anului 1939 din motive de aprovizionare.

D. Cot a susținut că trebue, în consecință ca statele majore ale armatelor Franței Angliei și Uniunii Sovietelor să cadă de acord pentru a studia mijloacele potrivite spre a evita acest moment critic.

Oratorul a subliniat poziția centrală a Cehoslovaciei și a susținut necesitatea ca această țară să fie apărată prin toate mijloacele în cazul când ar fi atacată.

❖

Praga, 5 (Radio-Central). — *Fostul ministru francez al aerului, d. Pierre Cot, care se află acum în capitala Cehoslovaciei, a ținut la „Radio-Praga" o cuvântare, în care a spus că francezii sunt foarte recunoscători guvernului cehoslovac și în special președintelui Beneș, care a adus numeroase servicii nu numai Cehoslovaciei, ci și păcii mondiale, menținând tradiția președintelui Masaryk.*

D. Cot a spus că va comunica în Franța liniștea, sângele rece și demnitatea de care este animat poporul cehoslovac.

ACTIVITATE REDUSA LA BURSA DIN LONDRA

Londra, 5 (Rador). — *Situația din Europa Centrală a contribuit și azi la o activitate redusă a Bursei. Vânzările au fost puține și au adus oarecare scăderi ale cursurilor, dar în general aceste scăderi nu sunt importante.*

Bonurile de stat britanice au fost slabe din cauza scăderii lirei sterline în raport cu dolarul. Valorile străine s'au arătat cu tendințe șovăitoare.

Minele de aur nu au beneficiat de fel de urcarea prețului acestui metal.

De teama unui nou taifun întreaga Japonie a petrecut noaptea trecută sub cerul liber

Tokio, 5 (Rador). — **Intreaga Japonie a petrecut noaptea sub cerul liber de teama unui taifun, care fusese anunțat cu 12 ore înainte de observatorul meteorologic central.**

Taifunul se apropia dinspre insulele Bonin și, după înștiințările observatorului, era mult mai puternic decât acela care a pustiit Japonia, săptămâna trecută.

Imediat au fost luate măsuri în toată țara.

Vapoarele au fost toate rechemate în porturi, serviciile de navigație aeriană au fost toate suspendate, iar școlile din Kobe și Osaka, unde se aștepta ca taifunul să-și aibă centrul, au fost închise ca măsură de prevedere.

Panica a fost îndeosebi de mare la Kobe, care a fost pustiit nu numai de taifunul de săptămâna trecută. ci a avut și mai multe sute de morți în cursul inundațiilor din Iulie.

După ultimele informații ale serviciilor meteorologice, partea cea mai amenințată a Japoniei este coasta apuseană și se speră că Tokio nu va fi atins de taifun.

TAIFUNUL S'A DESLANȚUIT

Tokio, 5 (Rador). — Taifunul care de 36 de ore amenința regiunile Osaka și Kobe s'a deslănțuit.

Furtuna a scos arbori din rădăcini, a desvelit case, a trântit la pământ panouri de reclame.

Până în prezent nu se semnalează victime.

❖

Tokio, 5 (Rador). — Taifunul s'a abătut asupra insulei Sikolu.

Peste o mie de case au fost inundate.

Până acum sunt cinci morți, trei răniți și 18 persoane date lipsă.

Apele mării mânate cu o furie extraordinară de ciclon s'au abătut asupra cartierelor joase din Osaka. Peste 30.000 de clădiri au fost acoperite de ape.

Greva dela Birmingham se întinde

Londra, 5 (Rador). — *Greva care a cuprins săptămâna trecută mai multe uzine de construcții aeronautice, la Birmingham, amenință să se întindă.*

In adevăr, azi dimineață, 6.000 lucrători ai uzinelor Austim precum și muncitorii dela fabricele Fisher and Ludlow au declarat greva din solidaritate.

In același timp, personalul altei uzine a dat preaviz de grevă.

In sfârșit, lucrătorii dela uzinele aeronautice din regiunea Londrei se pregătesc să părăsească lucrul dintr'un moment într'altul.

Alți profesori evrei excluși din învățământ in Italia

Roma, 5 (Rador). — *Ziarul „Tevere" publică numele a încă 174 profesori evrei exclusi din învățământ în urma măsurilor de apărare a rasei luate de guvernul italan.*

Printre acestea este de relevat numele d-lui Giorgio de Vecchio, primul rector fascist al Universității din Roma, al d-lui Gino Arials, mare specialist în chestiunile cooperative și colaborator al lui „Popolo d'Italia și al lui Egenio Morelli, medic cunoscut și animator al luptei împotriva tuberculozei.

Ziarul publică de asemeni lista societăților de asigurare controlate de evrei al căror număr este de 36 din cele 87 societăți de asigurare italiene.

Acelaș ziar publică scrisoarea unui cetitor care cere să se înterzică evreilor de a avea servitoare ariene.

Marina italiană a fost cea dintâi care a luat măsuri în spiritul politicii rasiste. In adevăr, a hotărît ca pe livretul personalului să se adauge rubrica „rasa" după rubricile consacrate religiei și profesiunii.

❖

Roma, 5 (Rador). — *Al treilea număr al revistei „Apărarea Rasei", apărut astăzi, a fost tras în 130.000 de exemplare.*

Primul număr fusese tipărit în 80.000 de exemplare, dar cererea s'a dovedit a fi mult mai mare și a determinat această mărire considerabilă a tirajului revistei.

Revoltă la Santiago di Chili

Santiago di Chili, 5 (Rador). — **O mișcare subversivă a izbucnit azi la Santiago di Chili.**

Un grup de rebeli a pătruns în clădirea Casei de asigurări muncitorești, care se află în fața palatului guvernamental, baricadându-se înăuntru.

Un alt grup a luat cu asalt Universitatea, baricadându-se deasemenea înăuntru.

Rebelii au tras asupra carabinierilor, cari sosiseră la fața locului, omorând unul din ei și rănind grav mai mulți alții.

Cele două clădiri ocupate de rebeli sunt complet înconjurate de trupe.

Capitala, ca și restul țării, este liniștită.

Marele praznic românesc din ținutul secuizat

Sfințirea bisericii ortodoxe române din Gheorgheni Ciucului

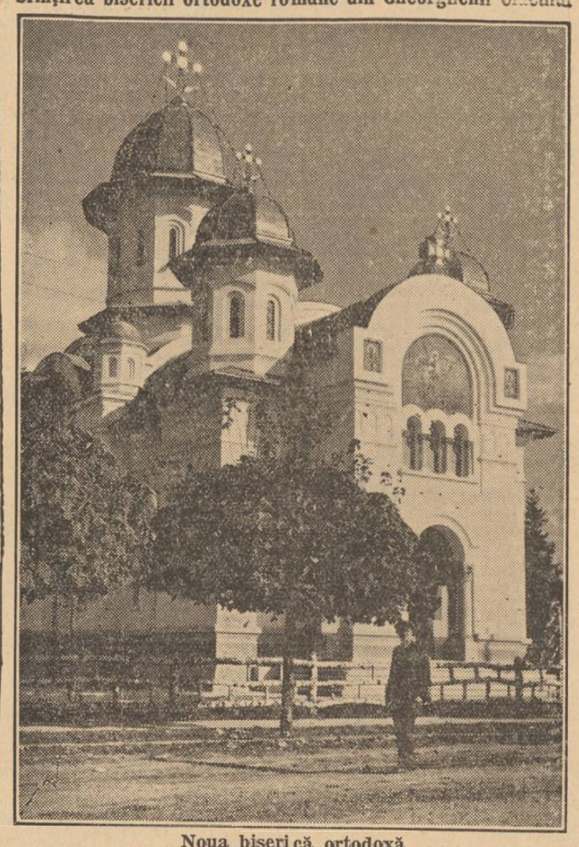

Noua biserică ortodoxă

Gheorgheni, 4 Sept.

Intr'un cadru de creștinească sărbătoare, s'a prăznuit consacrarea celei dintâi biserici naționale din acest orășel.

Dar această sărbătoare n'a fost numai o consacrare a unui lăcaș de închinăciune, ci ea inseamnă un triumf au cauzei românești, marcând o importantă etapă de caldă afirmare românească pe aceste tărâmuri înstrelnate.

Dea Domnul ca cea dintâi biserică națională din acest oraș să fie lăcașul bucuriei sufletești a neamului românesc de pe aceste melaguri.

CUM AU DECURS FESTIVITAȚILE

Incă din zorii zilei pâlcuri de săteni, din satele românești învecinate, au început să populeze orașul nostru, dându-i un aspect de sărbătoare românească.

Un grup de călăreți voslobeni au întâmpinat pe I. P. S. Mitropolit Nicolae Bălan, la bariera orașului.

La poarta de triumf, din centrul orașului, I. P. S. S. a fost întâmpinat de cler și autorități. Sf. Sa protopopul districtului Oituz, I. Rafirolu, a urat în numele credincioșilor din protopopiat, bun sosit, iar d Th. Chindea, primarul orașului, a asigurat pe I. P. S. S. de tot devotamentul locuitorilor din acest oraș.

Corul bisericii ort. rom. din M. Ciuc, de sub priceputa conducere a d-nei Elena Ionescu-Horoiu a cântat „Prea Inalt Prea Sfințitul Stăpân".

S'a sfințit apoi noul lăcaș de închinare, al cărui interior, opera pictorului Gh. Belizarie, a stârnit admirația tuturora.

In cadrul Sf. Liturghii, I. P. S. S. a sfințit întru diaconie pe pr. profesor Ion Libeanu-Odorhei.

La ora 1 d. a. a avut loc recepția oficială, în saloanele liceului „Sf. Nicolae".

A urmat agapa creștinească în sălile restaurantului Dacia.

In asistență am remarcat, pe lângă I. P. S. S., pe d. prefect de Ciuc, col. Victor Mihail; col. P. Agricola, reprezentantul corpului V armată Brașov; d. insp. g-l silvic Tr. Ionescu-Heroiu reprezentantul soc. Progresul silbic; d. V. Otetea și Țetu, foști prefecți; d. Th. Chindea, primarul orașului Gheorgheni, d. ing. silvici N. Băcanu și I. Gheorghiu; d. G. Gabor, primpretorul plasei; d. Gh. Dimitriu-Bârlad, f. prefect; d. Ghiață, șeful de cabinet al prefectului de Ciuc; d. M. Dănescu, șeful poliției Gheorgheni, reprezentanții tuturor cultelor locale și ai autorităților.

CUVANTAREA I. P. S. S. MITROPOLITULUI BALAN

I.P.S.S. mitropolitul își exprimă bucuria că a avut fericirea să ia parte la acest praznic înălțător. Mă duc cu sufletul înălțat de acest creștinesc praznic, spune I. P.S.S. și frumoasa biserică ce am avut fericirea să o sfințesc azi, doresc să fie și un liman sufletesc, dar și o citadelă națională pe aceste meleaguri.

Dela acest praznic gândul nostru trebue să se îndrepte către acela care reprezintă dreptul de afirmare românească pe acest pământ, către acela care ne servește drept pildă de urmat: M. S. Regele Carol II, al cărui suflet, acuma câtva timp, a trecut printr'o grea încercare când și-a condus la lăcașul de veci pe regretata-i Mamă și a noastră în veci neuitată Regină Maria.

I. P. S. S. Mitropolitul, consacrând noua biserică

Intr'un gând toți, urăm înțeleptului nostru Rege, ani mulți fericiți.

CELELALTE CUVANTARI

D. col. VICTOR MIHAIL, prefectul jud. Ciuc, în numele d-lui rezident regal Dănilă Fap care n'a putut lua parte la această solemnitate, exprimă I. P. S. S. Mitropolitului tot devotamentul autorităților și dorința ferbinte ca reprezentantul I. P. S. S. din localitate să readucă la credința neamului. olle rătăcite. Inchină în sănătatea I. P. S. S.

Păr. protopop ARTEMIU BOIERU, în numele cultelor locale, asigură pe I. P. S. S. de de sprijinul și devotamentul tuturora.

I. P. S. S., înainte de a da cuvântul pr. Aurel Negoescu, parohul local, îi dă binecuvântarea sa spre a purta brâul roșu.

Pr. A. NEGOESCU mulțumește I. P. S. S. de cinstea acordaplini datoria cu toată conștiință asigurându-l că-și va îndeciozitatea.

S'a expediat apoi, M. S. Regelui o telegramă.

La ora 5. d. a. corul bis. ort. rom. din M. Ciuc a dat un concert religios.

Amănunte inedite asupra
MISTERIOSULUI CĂPITAN WIEDMANN
în
„ILUSTRAȚIUNEA ROMANA"
care mai cuprinde:
Suferințele unor români, în Siberia;
Un gangster prins de un... porumbel;
Femeile la lucru, etc.